

Prof. dr hab. inż. Andrzej Horodecki

PROF. DR HAB. INŻ. ANDRZEJ HORODECKI (1925-2011)

Wspomnienie pośmiertne

Profesor dr hab. inż. Andrzej Horodecki urodził się 3 października 1925 r. w Warszawie w rodzinie czynnego oficera Wojska Polskiego, dwojga imion, Leona Janusza. Matka Anna pochodziła z Taraszkiewiczów. Jego ojciec pełnił, między innymi, obowiązki adiutanta Prezydenta R.P. Stanisława Wojciechowskiego. Wzięty w 1939 r. przez Niemców do niewoli przebywał 5 lat w Oflagu. W stan spoczynku przeszedł w stopniu podpułkownika w 1949 r.

W latach 1928-1937 rodzina zamieszkiwała w Wilnie, gdzie A. Horodecki ukończył 5 klas szkoły podstawowej i zdał egzamin do Gimnazjum im. Księcia J. Poniatowskiego. Choroba młodego ucznia przerwała okres nauki w 1938r., dzięki czemu A. Horodecki przebywał do 1939 r. na kuracji w Rabce. Powrócił stamtąd do Warszawy przed samym wybuchem II Wojny Światowej i w 1940 r. podjął, początkowo jawnie, naukę w Gimnazjum im. St. Kostki, a następnie na tajnych kompletach. Jednocześnie chodził do szkoły zawodowej-rolniczej I stopnia.

W 1943 uzyskał małą maturę z wynikiem bardzo dobrym, jak również ukończył szkołę zawodową. W roku szkolnym 1943/44 ukończył tajną I klasę licealną matematyczno-fizyczną oraz I klasę licealną rolniczej technicznej szkoły z wynikiem bardzo dobrym. Po Powstaniu Warszawskim i przejściu przez obóz w Pruszkowie zamieszkał na jakiś czas w Zalesiu koło Warszawy, a następnie w Rabce. W marcu 1945 r., po powrocie ojca z niewoli, rodzina zamieszkała w Krakowie, gdzie w lipcu tego roku A. Horodecki zdał maturę ogólnokształcącą.

Po krótkim pobycie na Politechnice Śląskiej zorganizowanej w Krakowie, przeniósł się do Łodzi, gdzie zdał egzamin konkursowy na Politechnikę Łódzką. W grudniu 1945 r. przeniósł się ostatecznie (po zdaniu kolejnego egzaminu konkursowego) na Politechnikę Warszawską.

W okresie studiów na Wydziale Elektrycznym (Oddział Prądów Silnych) rozpoczął działalność w „Kole Elektryków”, jako twórca biblioteki i jednocześnie bibliotekarz. Następnie został wybrany Prezesem „Koła Elektryków”. W 1948 r. uzyskał asystenturę na Politechnice Warszawskiej. W listopadzie tego roku z wynikiem dobrym zdał tzw.

półdyplom. Po tym egzaminie rozpoczął dodatkowe studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego, pozostając nadal studentem Politechniki. W dniu 20 grudnia 1950 r. ukończył studia na Wydziale Elektrycznym o specjalności Napęd Elektryczny i zdał egzamin dyplomowy z wynikiem bardzo dobrym.

Profesor w młodości otrzymał staranne wykształcenie lingwistyczne, nabywając umiejętności posługiwania się językami angielskim i niemieckim oraz francuskim i rosyjskim. Wspomnianą pracę w Politechnice Warszawskiej rozpoczął w 1948 r. jako asystent w Katedrze Matematyki Politechniki Warszawskiej, prowadząc ćwiczenia na Kursie Inżynierskim Budownictwa Przemysłowego, który od 1951 r. został przekształcony w Wydział Budownictwa Przemysłowego Politechniki Warszawskiej. W Katedrze Matematyki był zatrudniony do 1957 r. W kolejnych latach, aż do 1977 r. pracował w Katedrze Napędu Elektrycznego Politechniki Warszawskiej, uzyskując w 1963 r. doktorat, którego promotorem był prof. Z. Grunwald. Wraz z prof. Z. Grunwaldem nawiązał współpracę dydaktyczną z ówczesną Wyższą Szkołą Inżynierską w Lublinie, prowadząc wykłady z napędu elektrycznego. Pracę na Politechnice Warszawskiej zakończył jako starszy wykładowca.

W styczniu 1951 r. został zatrudniony w Głównym Instytucie Elektrotechniki (obecnie Instytut Elektrotechniki w Warszawie-Międzyzlesiu) jako specjalista od zagadnień napędu elektrycznego. Adiunktem został w 1961 r., samodzielnym pracownikiem naukowo-badawczym w 1962 r. W 1959 r. objął kierownictwo Zakładu Zautomatyzowanych Napędów. Kierował wcześniej (od 1953 r.) pracownią napędową w ramach Zakładu Maszyn i Napędów Elektrycznych, pełniąc również funkcję Zastępcy Kierownika tego Zakładu. Uzyskał szereg sukcesów, między innymi, w zakresie napędów maszyn papierniczych (Nagroda w XII Konkursie Mistrza Techniki-Warszawa 1970 r.). Zajmował się też napędami wirówek dla przemysłu cukrowniczego. Sześć układów napędowych maszyn papierniczych wyeksportowano do Związku Radzieckiego i kilka do Chin. Z tej dziedziny opracował monografię pt. "Ocena i wybór układów elektromechanicznych przetwarzania energii elektrycznej". Na stanowisko docenta otrzymał nominację w 1973 r. Odznaczał się niezwykle pracowitością osobistą, zdyscyplinowaniem w dotrzymywaniu umów z kontrahentami, dzięki czemu dbał o dobre imię Instytutu. W stosunkach ze współpracownikami odznaczał się także życzliwością i starał się pomagać im w rozwiązywaniu trudnych problemów życiowych.

Wprowadził atmosferę podejścia naukowego w pracach związanych z konkretnymi zamówieniami dla przemysłu.

Począwszy od 1965 r., ówczesny dr inż. A. Horodecki został powołany na Sekretarza Naukowego Komitetu Elektrotechniki Polskiej Akademii Nauk przy Wydziale IV Nauk Technicznych, który to obowiązek pełnił nieprzerwanie do 1980 r. Za tę działalność został odznaczony Medalem XV-lecia PAN (1980) i dwiema nagrodami Sekretarza Naukowego PAN (1981 i 1984). W latach 1991-1998 był Zastępcą Przewodniczącego Komitetu. Członkiem Komitetu pozostał aż do śmierci, będąc przez ponad 25 lat Redaktorem Serii Wydawniczej „Postępy Napędu Elektrycznego i Energoelektroniki”, w której ukazywały się monografie profesorskie i habilitacyjne pod patronatem Komitetu. Profesor działał przez wiele lat w Sekcji Napędów Elektrycznych Komitetu Elektrotechniki, biorąc udział w opracowywaniu opinii i ekspertyz naukowych.

Już jako docent Instytutu Elektrotechniki, kierował Zakładem Napędów Obrabiarkowych, a w 1978 r. został powołany na stanowisko Zastępcy Kierownika Zakładu Badań Podstawowych Ministerstwa Przemysłu Maszynowego i Polskiej Akademii Nauk

zlokalizowanego w Instytucie Elektrotechniki w Międzyzlesiu. W ten sposób stał się bliskim współpracownikiem Kierownika tego Zakładu prof. dr inż. Tadeusza Śliwińskiego, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk. Stopień doktora habilitowanego nadano Mu w 1979 r., a w 1987 r. uzyskał tytuł profesora nauk technicznych. Jego szczególne zainteresowania skupiały się wokół zagadnień syntezy nowoczesnych układów napędowych.

Na emeryturę przeszedł w 1990 r., uzyskując dodatkowe zatrudnienie w charakterze doradcy Dyrektora Instytutu Elektrotechniki do 2001 r. Dzięki Niemu liczna grupa absolwentów Politechniki Lubelskiej została zachęcona do podjęcia pracy w Instytucie Elektrotechniki, co wpłynęło na odmłodzenie kadry pracowniczej.

W Lublinie rozpoczął ponownie pracę w 1990 r. jako kierownik Katedry Maszyn i Napędów Elektrycznych. Po reorganizacji Wydziału Elektrycznego tej uczelni w 1991r. kierował do 2003 r. Katedrą Napędów Elektrycznych. W roku 1992 został mianowany przez Ministra Edukacji Narodowej profesorem zwyczajnym w Politechnice Lubelskiej. W okresie zatrudnienia był członkiem Rady Wydziału, a także przewodniczącym Komisji Egzaminów Dyplomowych w zakresie maszyn i napędów elektrycznych.

W latach 1994-1997 uczestniczył, zarówno w pracach Senatu Politechniki Lubelskiej, jak i przewodniczył Senackiej Komisji Dyscyplinarnej. W latach 1996-1999 był członkiem Senackiej Komisji ds. Badań Naukowych i Rozwoju Kadry. W okresie pracy w Katedrze Napędów Elektrycznych prowadził badania w zakresie matematycznych metod oceny i wyboru optymalnych układów napędowych. Zaproponowane przez Niego metody pozwoliły na jednoczesne uwzględnienie zarówno technicznych jak i ekonomicznych oraz prakseologicznych właściwości ocenianych układów napędowych. Był w tym zakresie autorem licznych referatów konferencyjnych oraz trzech książek m.in. „Selecting electromechanical drive systems” wydanej przez Elsevier Science Publishers. Był także współinicjatorem prac Katedry w zakresie wybranych problemów diagnostyki układów napędowych.

Wraz z zespołem Katedry opracował kilka projektów badawczych Komitetu Badań Naukowych jako ich kierownik. Katedra uczestniczyła także w projekcie badawczym celowym KBN na temat sterowania napędem dźwigów osobowych oraz realizowała obszerny fragment projektu badawczego zamawianego KBN na temat układów napędowych zasilanych z baterii fotowoltaicznych. Katedra Napędów Elektrycznych pod kierownictwem prof. A. Horodeckiego uczestniczyła także na zaproszenie Instytutu Elektrotechniki (w Warszawie) w kilku projektach badawczych KBN realizowanych w tym Instytucie.

Profesor A. Horodecki był ogromnie zaangażowany w rozwój Katedry Napędów Elektrycznych PL. Z Jego inicjatywy w 1994 r. utworzono Fundację Kanadyjską „Mr Wolski Trust Fund” ustanowioną przez naszego rodaka mieszkającego w Kanadzie. Po śmierci ofiarodawcy, w wyniku zapisu testamentowego, Katedra w 2001 r. uzyskała kolejne środki finansowe. Dzięki nim stale unowocześniana jest aparatura laboratoryjno-badawcza umożliwiająca prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem najnowszych przekształtnikowych układów napędowych i laboratoryjnej aparatury pomiarowo-kontrolnej.

Profesor A. Horodecki był autorem lub współautorem 185 opracowań naukowych w tym 4 monografii. Był promotorem blisko 160 magisterskich prac dyplomowych, 6 przewodów doktorskich oraz autorem licznych opinii o rozprawach promocyjnych, dotyczących stopni naukowych.

Był członkiem kilku Rad Naukowych (w roku 2003 - czterech), członkiem 7 stowarzyszeń naukowych (m.in. Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego,

Towarzystwa Przyjaciół Warszawy, Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Francuskiej, Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Indyjskiej, międzynarodowego towarzystwa Societe Europeenne de Culture, francuskiego AMSE oraz międzynarodowego ISES).

Profesor działał społecznie należąc do Związku Zawodowego Metalowców (1951-1957), Związku Nauczycielstwa Polskiego(1957-1980) i Niezależnego Samodzielnego Związku Zawodowego „Solidarność (od 1980 do 1981).

Został wyróżniony nagrodami Sekretarza Naukowego PAN, Wydziału IV - PAN, Ministra Przemysłu, MEN, Rektora Politechniki Lubelskiej. Odznaczony Srebrnym (1955) i Złotym Krzyżem Zasługi (1960) oraz Krzyżem Kawalerskim (1987r.), a następnie Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2002 r.).

W swym bogatym życiu zawodowym i naukowym nie zapominał o własnych upodobaniach. Pasją Profesora były podróże zagraniczne początkowo, po krajach Europy, a następnie w ramach kilkutygodniowych wypraw na inne kontynenty. Wraz z małżonką Aleksandrą Krystyną przemierzali tysiące kilometrów podróżując w różnych strefach geograficznych.

W ostatnich latach życia profesor A. Horodecki zajmował się opisywaniem historii rodzinnych. Dotyczyło to działalności Jego stryja, który podobnie jak ojciec był przez jakiś czas adiutantem następnego Prezydenta R.P. Ignacego Mościckiego. Profesor miał zamiar także poświęcić się spisaniu, historii swojej najbliższej rodziny. Wydaje się, że tego zadania nie zdołał całkowicie ukończyć. Zmarł 24 marca 2011 r. i został pochowany w Warszawie na Powązkach.

Dzieło pracowitego i zasłużonego profesora A. Horodeckiego, naszego Kolegi o najdłuższym stażu w Komitecie Elektrotechniki PAN, pozostanie na długie lata w naszej pamięci.

Kazimierz Zakrzewski

Przewodniczący Komitetu Elektrotechniki PAN